

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 9.Pf.20.369/2024/7.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

dr. Cseh Andrea ügyvéd

ügyvéd címe

Az alperes:

Pest Vármegyei Kormányhivatal

1052 Budapest, Városház utca 7.

Az alperes képviselője:

dr. Szilvási Orsolya kamarai jogtanácsos

A per tárgya: kártérítés és sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 8.P.22.357/2023/19.

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 150.000 forint és ezen összeg után 2023. február 8. napjától a kifizetésig számított törvényes kamat megfizetésére kártérítés címén, valamint 191.280 forint megfizetésére sérelemdíj címén. Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 1:4. §-ára, 6:519. §-ára, 6:520. §-ára, 6:522. §-ára és 2:52. §-ára alapította.

[2] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 40.000 forint perköltséget.

[4] Indokolásában rögzítette, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 41. § (1) bekezdése értelmében, ha az adós okirattal valószínűsítette, hogy a végrehajtandó követelés alaptalan, azt már teljesítették, vagy egyébként megszűnt, a végrehajtó a bizonyítékra utalva felhívja a végrehajtást kérőt, hogy nyilatkozzon a követelés fennállásáról. A Vht. 211. § (1) bekezdésének megfelelően, ha a végrehajtási lapot a törvény megsértésével állították ki, azt a 212. § (1) bekezdése szerint kezdeményezett eljárásban vissza kell vonni. A perbeli esetben nem volt vitatott, hogy az alperes nem jogszerűen járt el. Akkor kezdeményezte a másodfokú bíróság által megítélt perköltség végrehajtását, amikor a Kúria a perköltséget tartalmazó, azaz a végrehajtás alapjául szolgáló ítéletet már hatályon kívül helyezte. A felperes jogi képviselője a végrehajtás foganatosítási szakaszában bejelentette és a határozat csatolásával valószínűsítette, hogy a végrehajtandó követelés alaptalan (BH1998. 200). A végrehajtó ugyanakkor nem várta meg a felperesi jogi képviselő meghatalmazásának csatolását, nem kezdeményezte a Vht. 41. §-a szerinti eljárást, a

beadványt nem továbbította az elrendelő bíróságnak a Vht. 212. § (1) bekezdésében írt eljárás lefolytatása érdekében, hanem a felperes részére hiánypótlási felhívást adott ki, majd a válasz bevétele nélkül megkezdte a felperes fizetéséből a követelés letiltását. A végrehajtó 2022. február 8. napján már szembesült a kúriai határozattal, ugyanakkor csak április 1-jén hívta fel a felperest a jogi képviselő igazolására, a letiltó végzést pedig már április 8-án kibocsátotta. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint amennyiben a végrehajtó szembesül egy olyan határozattal, amely a végrehajtandó követelést már a végrehajtás elrendelésének időpontjában megsemmisíti, akkor függetlenül attól, hogy az adós kérte-e a végrehajtás felfüggesztését, nem foganatosíthat letiltást, hanem a végrehajtás elrendelésének feltételeit kell tisztázni. Így tehát a végrehajtó az általában elvárhatóság és a végrehajtás általános szabályát sértette, ami a végrehajtás résztvevőinek jóhiszemű és kölcsönös együttműködésében ölt testet (a Vht. 217. §-a is arra utal, hogy a végrehajtó a felek jogos érdekeit nem sértheti). Az elsőfokú bíróság meglátása, hogy a felperes állítólagos sérelmeihez vezető okfolyamatot az alperes magatartása indította el, azonban amennyiben a végrehajtó úgy jár el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, úgy a letiltásra nem kerül sor, és a felperesnek sem kell kezdeményeznie a végrehajtási lap visszavonását, ha szükségesnek látja, ezt megteszi a végrehajtó. A végrehajtó akkor járt volna el helyesen, ha a felperesi jogi képviselő igazolását megvárja, majd intézkedik a Vht. 41. §-ában előírtaknak megfelelően (ahogy ezt később meg is tette), vagy egyidejűleg esetlegesen kezdeményezi a végrehajtási lap visszavonását. A felperes végrehajtási lap visszavonásával kapcsolatos (szükségtelen) költségeit és az állítólagos nem vagyoni sérelemét az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem az alperes mulasztása, hanem kifejezetten az annak korrigálására létrehozott jogintézmények nem megfelelő végrehajtói kezelése, illetőleg ezzel együtt a letiltás szükségtelen elrendelése okozta. A végrehajtó a felperes bejelentése után nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben, a Vht. rendelkezéseiből és általános céljaiból fakadóan, általában elvárható lenne (Ptk. 1:4. §.). Az alperes kártérítési felelősségére vezető okozati összefüggés a végrehajtó mulasztásával, részben szükségtelen cselekményével (letiltás) megszakadt. Így az alperes a Ptk. 6:519. §-a, illetve 6:548. § (1) bekezdése szerinti felelőssége nem állapítható meg. Mivel a letiltott összeg visszautalásáról az alperes azonnal intézkedett, ezért az elsőfokú bíróság álláspontja, hogy a felperest nem érthette olyan, az általa felsorolt személyiségi jogokat érintő nem vagyoni sérelem, amely szükségessé tenné sérelemdíj megítélését. A sérelemdíj megítélése csupán lehetőség és nem automatizmus. Jelen esetben az elsőfokú bíróság a történetek csekély súlya miatt még akkor sem látta volna szükségét a sérelemdíj megítélésének, ha egyébként a kártérítési felelősség megállapítható lett volna. A munkahelyi kellemetlenségekkel együtt a szükségtelen letiltás miatt olyan súlyú jogsérelem nem történt, amely indokolta volna a pénzben kifejezhető reparálást, illetve büntetést.

[5] Az ítélet ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte akként, hogy az ítéltábla a kereseti kérelemnek helyt adva kötelezze az alperest 150.000 forint kártérítés és 191.280 forint sérelemdíj megfizetésére, valamint ezen összegek után 2023. február 8. napjától a kifizetés napjáig fennálló késedelmi kamat megfizetésére. Másodlagosan kérte, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra és új határozat hozatalára.

[6] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helytelenül állapította meg, hibásan mérlegelte a bizonyítékokat és téves jogi következtetést vont le, valamint a bizonyítás lefolytatása elfogultságot mutatott az alperes javára. Mindezek alapján az ítélet jogszabálysértő. Az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárása, az ítélet indokolása nem felel meg a

bizonyítás perjogi követelményének. A bíróság kettős mércével mérte az előadásokat, a felperes terhére értékelte azt is, amit a javára kellett volna, míg az alperessel szemben elnézőbb volt minden, esetleg a terhére eső tény tekintetében. Helytelenül és egyensúlytalanul vette fel a tényállást, olyan kérdéseket tett a vizsgálat tárgyává, amelyre kereseti kérelem nem volt. A mérlegelési tevékenység, a pervezetés, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítás felvétele alapján a bíró eleve előre eldöntötte az ügy kimenetelét, a pártatlansága iránt észszerű, megalapozott kétely mutatkozik.

[7] A felperes vagyoni kárként 150.000 forint ügyvédi munkadíjat érvényesített. A Ptk. 6:518. §-a, 6:519. §-a és 6:520. §-a alapján a jogellenesség magából a kár okozásából következik, mivel minden károkozás jogellenes. A jogellenességet nem kell bizonyítani, és jelen esetben nem merül fel a Ptk. 6:520. §-ában meghatározott kivételek egyike sem. Az elsőfokú bíróság ítéletében a bizonyítékokkal szembehelyezkedve jutott arra az álláspontra, hogy a felperest ért kárért és sérelemért nem az alperest terheli a felelősség, az alperest azzal menti ki, hogy a végrehajtónak kellett volna cselekményeket végeznie. A Vht. 212. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtási lap visszavonását a bíróság bármelyik fél kérelmére vagy a végrehajtó jelentése alapján, vagy saját kezdeményezéséből rendeli el. Az önálló bírósági végrehajtó alapvető feladata a jogerős bírósági határozatok végrehajtása. Ha ezen tevékenysége során olyan információk birtokába jut, amely a végrehajtás akadályát képezheti, akkor fordulhat bírósághoz, de a saját mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy a körülményeket hogyan értékeli. A Vht. 40. § (1) bekezdésének megfelelően a végrehajtást kérő köteles a végrehajtandó követelés megszűnését és csökkenését haladéktalanul bejelenteni a végrehajtónak, köteles egyúttal a végrehajtó felhívásának megfelelően a végrehajtási költségeket megfizetni. A (2) bekezdés szerint a végrehajtást kérő felelős a bejelentés elmulasztásából eredő költségért és kárért, valamint a végrehajtási költségek meg nem fizetéséért. Vagyis elsődlegesen az alperesnek kellett volna értesítenie a végrehajtót, ezt követi a Vht. 41. § (1) bekezdése értelmében az az eljárás, amikor az adós okirattal valószínűsíti, hogy a végrehajtandó követelés alaptalan. Az alperes azonban nem járt el a Vht. 40. § (1) bekezdésének megfelelően, nem jelentette, hogy a végrehajtandó követelés megszűnt. Kiemelte, megkérdőjelezi az elsőfokú bíróság pártatlanságát és a felekre nézve egyensúlytalan az, hogy az elsőfokú bíróság a felperesi kárt nem az alperes mulasztására, hanem az annak korrigálására létrehozott jogintézmények nem megfelelő végrehajtói kezelésére vezeti vissza. A végrehajtónak nem tiszte a jogalkalmazó és az igazságszolgáltató szervek hibáinak, mulasztásának korrekciója, és ezek következményéért nem őt terheli a kártérítési felelősség. A felperesnek nem azért kellett jogi képviselőhöz fordulnia, mert „elveszett” a végrehajtási eljárásban, hanem azért, mert az alperes alaptalan végrehajtási eljárást indított vele szemben, ami az alperesnek egyértelműen felróható.

[8] Hivatkozott a közte és az alperesi közigazgatási hatóság között korábban folyamatban volt eljárás eseményeire. Kiemelte, hogy hat év küzdelem, közigazgatási és bírósági procedura után a család nagy nehezen megnyugodott, amikor megérkezett a felpereshez a végrehajtó felhívása, majd a munkáltatói letiltás. A felperes nem értette, hogy ez megint miként fordulhatott elő. Jelen esetben megállapítható, hogy az alperes annak ismeretében és tudatában kérte a végrehajtási lap kiállítását, hogy már egy éve megkapta a Kúria végzését, amely alapján a felperesnek perköltségfizetési kötelezettsége nem állt fenn. A felperes munkabére nagyon szerény, minimálbér környékén keres. A fél havi nettó jövedelmét vonták le két ízben, amit egy hónap elteltével kapott csak vissza, ez az összeg az ő vagyoni szintjén súlyosan hiányzott a maga és családja megélhetéséből. Az életminőségének romlása meghaladta a mindennapi élettel szokásosan együtt járó kisebb hosszúság mértékét, nem

bagatell sérelmet szenvedett el. Már nemcsak a családi, civil szférájába avatkozott be az alperes, hanem a munkahelyén is megalázta, hisz percek alatt elterjedt a hír, hogy „letiltása” van, és újabb szélmalomharcba kellett kezdenie a hatóság ellen.

[9] A felperes fellebbezése nem megalapozott.

[10] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, ő pedig teljes helyt adás iránt fellebbezett, így az elsőfokú ítéletnek nem volt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 358. § (5) bekezdésének megfelelően első fokon jogerőre emelkedett része.

[11] A felperes fellebbezésében kérte, hogy a bíróság mind a kártérítés, mind a sérelemdíj után ítéljen meg részére kamatot, ugyanakkor az elsőfokú eljárás során a sérelemdíj után kamatigényt nem érvényesített. Ezért a kereseti kérelem sérelemdíj utáni kamatra kiterjesztése a Pp. 7. § 12.b) pontjának megfelelően keresetváltoztatásnak minősül. Azonban a felperes sem keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelmet, sem keresetváltoztatást tartalmazó iratot nem terjesztett elő, így a másodfokú bíróságnak a Pp. 364. §-a alapján alkalmazandó 218. §-a és 219. §-a értelmében, erre irányuló jognyilatkozat hiányában, a keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelmet, illetve a keresetváltoztatást nem volt módjában vizsgálni. Ezért a tartalma szerint keresetváltoztatásnak minősülő nyilatkozatot az ítéltábla figyelmen kívül hagyta, és a másodfokú eljárásban is az eredeti keresetet bírálta el.

[12] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntésével egyetért, az indokait azonban csak részben osztja.

[13] Az kétségtelen, hogy az alperes a Ptk. 6:519. §-a szerinti felróható magatartást tanúsított, amikor egy már hatályon kívül helyezett ítélet alapján kérte a perköltség végrehajtását, holott tudnia kellett, hogy a perköltség behajtásának nincs helye. Az alperes terhére esik, ha a belső szervezeti egységei nem megfelelően kommunikáltak egymással. Ezért amennyiben ez a magatartása kárt okozott, akkor a Ptk. 6:520. §-a értelmében jogellenes magatartásnak minősül, és az alperes a végrehajtás jogellenes megindításával okozati összefüggésben keletkezett kárt a Ptk. 6:519. §-a értelmében köteles megtéríteni.

[14] Az ítéltábla mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének a Ptk. 6:548. §-ára történt utalását, miután az alperes magatartása – azaz perköltség iránti követelés alapján végrehajtás indítása – nem közhatalom gyakorlása során történt.

[15] Az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes végrehajtási lap visszavonásával kapcsolatos költségeit és nem vagyoni sérelmét mégsem az alperes

mulasztása, hanem a végrehajtó jogellenes magatartása okozta, miután a végrehajtónak a felperes bejelentése után már észlelnie kellett volna a végrehajtható okirat problémáját. Az ítéltábla egyrészt kiemeli, hogy a jelen per nem a végrehajtó kárfelelősségéről szólt, a végrehajtó feltehetően nem is tud róla. Ehhez képest az elsőfokú ítélet négy bekezdése taglalja a perben védekezni nem tudó végrehajtó felelősségét, aki az ügyben peres fél sem volt. Annyiban helytálló az elsőfokú bíróság álláspontja, hogy a végrehajtó magatartásának lehet jelentősége. Ez abban az esetben van így, ha olyan magatartást tanúsít, amely az alperes fent már leírt jogellenes magatartásával megindított események menetét radikálisan, nem várt módon megváltoztatja, és ezzel a bekövetkezett károsodásnak az alperesi magatartástól függetlenül a végrehajtó válik az önálló okozójává. Azonban az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy jelen esetben ilyen nem történt. Ha a végrehajtó esetlegesen el is követte az elsőfokú bíróság által leírt mulasztásokat vagy azok valamelyikét, azok közül egyik sem volt olyan egyértelműen súlyos, kirívó eljárási hiba, ami alkalmas lenne arra, hogy az alperest a kárfelelősség alól mentesítse, és a felperes által állított kárt önmagában kiváltó oknak minősüljön. Mindenképpen az alperes az eljárást megindító jogellenes magatartása, majd ezt követően a kérelem fenntartása volt az, amely az ügyvédi költség felmerüléséhez szükséges okfolyamatot elindította és amely ebben meghatározó volt. Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletéből mellőzi a végrehajtó kárfelelősségével kapcsolatos megállapításokat.

[16] Mindezzel együtt azonban még sincs lehetőség arra, hogy a bíróság a felperes által igényelt ügyvédi költséget a felperes részére kárként megítélje. A felperes által érvényesített kár a végrehajtási lap visszavonása iránti eljárásban őt képviselő ügyvéd munkadíjából áll. Ez pedig a Pp. 80. §-ában foglalt fogalommeghatározás szerint perköltségnek minősül, azt a Vht. 9. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. §-nak megfelelően a felperesnek a végrehajtási eljárásban kellett volna felszámítania, majd arról a bíróságnak a Pp. 83. § (1) bekezdésének és a Vht. 40. § (2) bekezdésének megfelelően döntenie. A beszerzett végrehajtási, illetve a bírósági iratok alapján azt lehet megállapítani, hogy a felperes abban az eljárásban eljárási költség megtérítése iránti igényt nem érvényesített, az ügyvédi költséget nem számította fel, annak mértékét nem jelentette be.

[17] Függetlenül attól, hogy a fél az adott eljárásban a költséget érvényesítette-e, vagy sem, valamely polgári vagy más eljárásban, jelen esetben a polgári nemperes eljárásban felmerülő eljárási költség nem minősül a polgári anyagi jog alapján indított kártérítési perben érvényesíthető kárnak. A Ptk. 6:522. § (2) bekezdés c) pontja szerint a károsultat ért vagyoni hátrány kiküszöböléséhez szükséges költség ugyan kárnak minősül, azonban amennyiben a kár elhárításához valamilyen jogi eljárás – jelen esetben polgári nemperes eljárás – lefolytatása szükséges, akkor az ennek során felmerülő költségek megtérítését csak az ezt szabályozó speciális jogszabályi rendelkezések (eljárási jogszabályok) alapján lehet követelni az adott, költségre okot adó eljárásban, azonban nem lehet külön kártérítési perben érvényesíteni (BH2022. 237, BH1998 510). Az eljárási költségek viseléséről szóló rendelkezések azt a jogalkotói szándékot fejezik ki, hogy az a személy, akit más indokolatlanul valamely eljárásra kényszerít, ne kerüljön olyan helyzetbe, hogy a szükségtelen eljárás költségeit teljes egészében viselnie kelljen. Tehát az eljárási költségek mint indokolatlan költségek viselésével kapcsolatos jogszabályok az eljárási törvényekben jelennek meg, és az ilyen típusú költséget csak a speciális jogszabályokban foglaltaknak megfelelően lehet érvényesíteni. Minderre tekintettel a felperes kártérítés iránti keresete nem

lehet alapos, miután a költségét nem a Ptk. 6:519. §-a és 6:522. §-a alapján kártérítési perben, hanem az adott eljárási költség felmerülésekor, az adott eljárásban érvényesíthette volna.

[18] A felperes sérelemdíj iránti igényével kapcsolatban az ítéltábla nagyrészt egyetértett az elsőfokú bíróság indokaival. A Ptk. 2:42. §-ának megfelelően személyiségi jogi jogsértés akkor következik be, ha a felperest olyan hátrány éri, amely a személyiségének lényegét sérti. Ehhez képest a felperessel az történt, hogy a fizetéséből két alkalommal letiltottak bizonyos összegeket, amelyeket rövid időn belül vissza is kapott. A felperest negatív hatás, kellemetlenség érte, ez azonban nem volt olyan mértékű, amely a felperes személyiségét, emberi mivoltát érintette volna hátrányosan. Minderre tekintettel a Ptk. 2:42. §-ára, illetve 2:52. §-ára tekintettel nem csupán sérelemdíj megítélése nem lehetséges, hanem már személyiségi jogi jogsérelem sem állapítható meg.

[19] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (5) bekezdése értelmében a terhén marad a fellebbezéséhez megfizetett illeték, illetve a jogi képvisletével felmerült költség. Az alperes a másodfokú eljárásban nyilatkozatot nem terjesztett elő, így költsége sem keletkezett.

Budapest, 2025. szeptember 30.

Dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

Dr. Szabó Csilla s. k.
k.

előadó bíró

Dr. Istenes Attila s.

bíró